

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

11. Quanta & quàm præclara laudationis materia in sanctorum Martyrum certamiibus, & religiosa sanctorum vita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

*Ecclesia o-
pus Chri-
sti.*

*Ecclesia opus Christi magnificentis-
simum.*

CAPVT X.

ETiamne parum maiestatis habere vide-
tur Ecclesia sanctissimo Domini cruo-
re fundata, & ad hunc vsque diem locu-
pletissima ornamentorum omnium accessione
propagata? E quidem videre mihi videor illam
Christi sobolem nunc aureo curru, & lucenti-
bus quadrigis inter constita palmis virentibus
nemora, lætissimo cursu volastem, cui plura
sunt grademata, quam comæ arborum, plures
coronæ, quam igneæ siderum formæ connec-
tantur, plures intexti auto, & margaritis tri-
umphis, quam sunt oræ, partesque terrarum:
Neque enim suam gloriam his mundi curri-
culis, & vitæ spatijs definiuit. Fertur autem
victrix, triumphatrixque vniuersi per calcatas
Dæmonum ceruices, per impetella suis vesti-
gijs tumentium satraparum capita, per tot hæ-
reticorum turmas florentissimo Marte concis-
sas, per tot cerastas comminutos, quorum et-
iam fatum nuper extractæ è vepreculis expe-
ctant nitetula.

*Apostolo-
rum vo-
catio.*

At quibus initijs ad hanc gloriam effloru-
it: duodecim homuli, qui? auctoritate graues?
nihil illis contemptius, opulencia copiosi?
quid magis nudum, aut destitutum? elo-
quentiæ glotia celebres? nihil infantius:
iam tamen illi è fluuiorum ripis, & piscatu
recentes, callosis ex diuino labore manibus,
longa macie torridi, & omnis conciliatricu-
la illius vrbauitatis expertes, rustici è tugu-
rijs, & mapalibus educti, triumphos regum
meditantur, partiuntur inter se orbem terra-
rum, victorias, & spolia definiunt, per abrupta
montium, & disiuunctissima quæque regionû,
igneis veluti quadrigis euecti volitant, tetun-
tur pene extra solem, & sidera, per squallen-
tes arenarum tractus, per tostas vehemen-
tissimos solis appulsu regiones, per aeterno
frigore rigentes plagas: in quibus nullum
humani cultus vestigium. Perueniunt deinde
ad numerosissimas gentes, pugnant nudi, lace-
ri, inermes, contra Reges, satrapas, præsidés,
iurisperitos, sacerdotes, fluentis in suos hume-
ros totius mundi aciem excipiunt, pertuadent
impijs religionem, auarissimis paupertatem,

*Apostoli
viri for-
tissimi in
hominum
conuersio-
ne.*

omni libidine inquinatissimis castimoniam, &
quod stuporis plenum est, contritis Dæmo-
num simulachris, templisque falorum numi-
num excisis, cruciarij vexilla in clarissima luce
terrarum defigunt; fulgurent deinde mucro-
nes in iugulum exerti; tonent minæ, ruant qua
parte volent armorum fulmina, præsto sunt
qui excipiant, qui toto pectore mortem in-
duant, & vincant moriendo.

Ex eo semine se tradit Ecclesia pusillus *Ecclesia*
grex imprimis, tanquam nidulus inter scopu- *incorru-*
los gentilitatis affixa, quæ melioribus afflata si- *tum.*
deribus crescit in immensum, tunditur, vexa-
tur, premitur, iam de eius vita conclamatum
putatur, iam vespillonones tumulum apparant,
iam meditantur exequias, cum illa nouis viti-
bus repubescens, & felicibus euecta pennis
tranat maria, & ex ruinis suos triumphos in-
staurat.

*Duris ut illex turba bipennibus
Nigra seracis frondis in Algido,
Per damna, per cales, ab ipso
Ducit opes, animumq; ferro.*

*Quanta & quam præclara laudationis ma-
teria in sanctorum Martyrum certami-
nibus, & religiosa sanctorum vita.*

CAPVT XI.

Qua voce præstantissima Martyrum pro-
fide certamina, & magnificentissimam
triumphorum gloriam prædicere pos-
sim? hic mens obstupescit, rigent membra:
præstrictus tot radijs hebescit animus, sui ar-
gumenti magnitudine absorbetur oratio.

Instruuntur, proh fidem, & religionem!
toto terrarum orbe carnificinæ, nouis, inuisis,
inauditis suppliciorum generibus apparatus-
simæ, instant Imperatores barbari, exitiales,
funesti, humani generis lanistæ potius, tor-
toresque impurissimi: quam Principes, & quos
vno verbo clarius appellauero, Nerones, Do-
mitiani, Decij, Diocletiani, atque ex veteti
illa immanitate, Sapore, Mammuchæ, Duna-
ani.

Hoc vnum habent in votis, vt Ecclesiam Imperatorum
illam cœli plantam, iam læto gemmarum res bar-
partu turgentem, & se per dumeta hilarius lati
esse.

quid olim Ecclesia intendant.
 efferentem, tormentorum procella, cruotisque humani fluctibus obruant. Producentur ex omni terrarum regione Episcopi, sacerdotes, senes, auctoritate graves, religione sancti, aetate venerandi, quibus se comites adiungunt, matronae, & Virgines, sexus imbellis, tenetique sterculi parvulorum, quorum aetate feris ipsis poterat videri miseranda. Trahuntur ad Praetorum subsellia, & a subsellijs ad amphitheatra publicamque lanienam, vnius criminis rei, quod summum nomen colerent, in omnes benefici, solis Dæmonibus inuisi, torquentur corpuscula, quibus vix erat vulnere locus, non habebant quæ ferum reciperent, habuerunt tamen, vnde vincerent.

Martyrii supplicia.
 Sed quid dico, ferrum, iam neruus, & mucro, & virgæ plumbeæ, & ferrei pectines, & yngulæ, & cætera exquisitissimorum suppliciorum instrumenta, quæ sine horrore ab ipsis crudelitatis administris aspici non poterant, pro ludo, & delicijs habebantur. Feræ ipsæ alijs semper feræ, solis martyribus clementes nasci videbantur, quod celeritate mortis sevitia facerent compendium; Quamobrem alia iam tormenta quærebantur. Ardebant liquato plumbo perfusi, lento igne cremati, nunquam & toties mortui; In vicem nocturnorum luminum ardebant, inter arenæ proteruam licentiam, & lasciuientium greges ebriorum, quibus clariotes, stellas cælum non habuit.

Torturorum varia genera.
 Mugire cogebantur in Tauris æneis, valentissimo igne succensis, qui ad Symphoniam beatarum Mentium eis cabantur. Obijciabantur Vesps melle delibuti, solè flagrantissimo, purissimis apibus ipsi castiores. Premeabantur torcularibus, quorum beatissimus cruor vinum erat Angelorum. Includebantur scaphis lento, & exquisito supplicij genere per varias mortes cruciati, quos pro domo cæli manebat immensitas.

Martyrium constantis.
 Torrebantur in ferreis cratibus, qui sparsos floribus, lucentibusque margaritis interstinctos pro Christo lectulos spreuerant; Atque inter tot pœnarum acerbitates cum vena cruoris ebulliente, concisisque carnibus paulatim cum sanguine vita deflueret, manebat tamen gloriosissimi facinoris conscientia erectus animus, contemptor deliciarum, pœnarum irrisor, sui victor, triumphator tyrannorum, qui tot sibi ora ad Dei laudes celebrandas data putabat, quot erant in corpore vulnera,

in quem hoc carnicæ poterant, quod aduersus solem nebulæ, qui denique ex carastis, & crucibus, & incendijs integere uolabat in cælum. O fortunatam mortem, quæ naturæ debita Christo præcepta est! d' solem ipsum beatissimum, qui vos ex rogis in cælum tendentes excepit!

Vos fortissimi dum vixistis, nunc postquam à nobis excessistis, sanctissimi milites, nobis hanc patriam vestro cruore peperistis; Vos frementes populos, & effusos in tam exilia corpora carnicum globos magnificentissimo patientiæ spectaculo superastis.

Vos cælum aperuistis, Vos calcastis inferos, Vobis pro diademate, & coronis candentes galeæ fuerunt, pro margaritis vulnera, pro exquisitis dapibus ieiunia, pro voluptuarijs hortis saxa, & solitudines, pro confectis voluptate balneis stagna glaciæ rigentia.

Actum est vobiscum præclare, beatissimi, nam inter palmarum vestrarum fructus mortui, properantem spiritum effudistis in victoria. Vobis vero tot sunt tumuli, quot ora terrarum: tot laudes, quot ora gentium: tot triumphi, quot pompæ virtutum: stat ipsa trophæorum vestrorum moles magnificis insculpta literis, vestro ipsorum cruore feliciter exarata, amplis illuminata gloriæ sideribus, quibus vt luceant faces succendit aeternitas.

Qua vero in parte miraculorum eos constituit, quibus tota pene vita martyrium fuit, qui eas humanæ vitæ blanditias, quibus oppressa virtus conuiuere nonnunquam solet, fortiter à puero repudiarunt, qui se à corpore, & hoc sensuum commercio auocarunt, qui ad diuinarum rerum cognitionem curam omnem, studiumque traduxerunt, homines curarum illecebris, & negotiorum anfractu expediti, toti hærentes origini suæ Deo, quibus ci-bus ieiunium est, paupertas opulencia, cruciatu delicia, qui quod rarum, & difficil-

limum est, antequam morerentur, sponte ceperunt exire de viuis.

* *

Xxxx 3. 84.

SACRAMENTORVM MAIESTAS,
& Ordinis præcipua quedam excel-
lencia.

CAPVT XII.

Cum Ba-
ptismo ni-
hil com-
parari.

Qvod si Ecclesiam iam constitutam cõ-
sideres, eam augustissimam, quam à
cœlesti sponso accepit sacramentorũ
dotem fertilissima dicendi seges, maior etiam
admirationis ratio suggeretur. Quos mihi
fontes ex toto illo historia naturalis apparatu,
quam aquarum salubritatem, quæ salientium
venarum miracula inuenies cum baptismo
comparanda? quo Dæmonum vires tanquam
in humido serpentes deficiunt, quo tota infe-
rorum machinatio refringitur, quo eluto cor-
pore induit animus sanctitatem. De quo cer-
te, & reliquis Ecclesiæ mysterijs multa hic
meditatur animus: sed ad singularem ordinis
maiestatem mea festinat oratio.

Sacerdotij
potestas
admira-
bilis.

Quanta est Deus bone! quam stupenda
quam pene incredibilis hæc potestas, quæ non
vno contenta munere, duas easque omnium
amplissimas diuinæ virtutis dotes amplexa est
Eucharistiæ consecrationem, & integram pec-
catorum condonationem. Quid ego iam mi-
rer ad vnam Moysis virgam, modo cruentos
amnes fluxisse, modo discessisse maria, modo
in se resoluta coaluisse, modo largas aquarum
venas saxis exiluisse. Hæc sacerdotis potesta-
te superata videmus. Verba quippe sacrosan-
cta cum pronunciat, continuo aut sit sanguis
Christi: aut eum inhibet, peccatorum pelagus
exarescit, aut eum retinet, insanae veluti flu-
ctuum attolluntur moles, aut eum saxo, &
adamante duriora ferit pectora, lachrymarum
copiosum imbrem elicit, perennisque diuinæ
gratiæ riuus in animos influunt.

Cælum.

Miramur deinde hoc vno verbulo, fiat fir-
mamentum, tantam, tam splendidam, tam spe-
ciosam molem: tot lucentium signorum velu-
ti picturis vermiculatam, tot facibus collu-
stratam, atque tot miraculis refertam emer-
sisse.

Eucha-
ristia.

At hoc mirabilis vna sacerdotis voce, De-
um ipsum, à quo cælum, tellus & amnes, &
maria, & quidquid ætheris omnia cingentis
amplexu continetur, emanauit, se in orbicula-
tam modici panis speciem inducere.

Miramur ad Helix præces ignem de cœlo Nihil
delapsum in victimas. Hoc mirandum potius comparat
quoddam ad sacerdotis verba Deus noster ignis dicitur
omnia comburens in fluit in hostias. Mira-
mur ad imperium vnus principis Iosue so-
lem in medio cursu repressum constitisse. O-
bediente Domino voci hominis, parum quod Christi
sol in cœlo steterit: Hoc illustrius, quod ille, Eucha-
ristia est sol, veluti de maiestatis folio de-
tractus, in sacrificantis inueniatur mani-
bus. Quid multa? stupemus, quoties ad hanc
vnus puellæ orationem, fiat mihi secundum
verbum tuum: Deum, Deum (inquam) hu-
mano corpusculo circumuestitum: Ac hoc in
sacerdotis manibus quotidie perfectum ve-
neramur. Proh fidem numinis! quales &
quantas oportet esse manus istas! Quam præ-
claras, quam innocentes, quam pudicas, quam
venerabiles esse oportet istas manus, quæ
Deum cœlitus excipiunt, Deum tangunt,
Deum tractant!

Quanta, & qualia esse oportet ista labia,
quàm pura, quàm impolluta, quàm augustis
labia, quæ Dei vnigenam filium, Angelorum
amores, & delicias, mundi reparatorem Ch-
stum, intra sua claustra demissum, cum omni
veneratione salutant! quid dico salutant? imò
ipsum sacrosanctis verbis eliciunt.

Quid de reliqua potestate licet mihi dicere
mihi verò licet, quod est libere pronunciare.
Hæc sacerdotes, terrarum Principes vestris ge-
nibus aduoluit. Hæc miserorum catenas dis-
soluit. Hæc inferorum vectes, & repagula dis-
fringit, hæc veterem draconem trionis huma-
mani siti rabidum conterit. Hæc æstus & flam-
mas extinguit. Hæc os putei furialis obturat:
Hæc cœli fores aperit. Hæc ad omnipotentis
Dei mortales contubernium introducit. Au-
dax fuit illud Helix: *Vixit Dominus Deus*
Israel in cuius conspectu sto, Si erit his annis res,
Et pluuia, nisi iuxta oris mei verba: homi-
nionem vnus, pauperem, contemptum, longa
macie torridum, per triennium cælum clau-
sisse, nubes verborum impetu attonitas con-
trouisse, iam iam lapideos imbres detorsisse.
Magnum fateor, sed maius, quod sacerdotes
nostri faciunt, qui eadem lingua sanctorum
operum administra claudunt interos, & cœ-
lum ipsi, qui ingredi cupiunt, diuinissimè recu-
dunt. *numis honorati sunt amici tui Deus,* ni-
mis abundè rebus humanis indulgisti, qui ho-
mulos ex Adami luto concretos ad hunc glo-
riæ apicem extulisti.

Hic